

PÆDAGOGISK TILSYNSRAPPORT 2021

Randers kommune

RANDERS

AFDELINGENS NAVN: Børnehuset Æblehaven

DAGTILBUDETS NAVN: Dagtilbud Sydvest

DATO FOR AFHOLDT PÆDAGOGISK TILSYN: D.08.12. 2021

DELTAGERE: Jeanette Nørager (pædagogisk leder), Michael Ross (dagtilbudsleder), Kathrine Bekker (forældrerepræsentant i forældreråd og bestyrelse), Lea Nyvang (pædagog i børnehaven), Stine Christiansen (pædagog i vuggestuen)

KONSULENT: Maja Kellberg

INDHOLDSFORTEGNELSE

INDHOLD

Indholdsfortegnelse	2
Indhold	2
Indledning	3
Generelt om pædagogisk tilsyn	3
Covid-19	3
PÆDAGOGISK TILSYN I RANDERS KOMMUNES DAGTILBUD 2021	3
Kvalitetsrapport og handleplaner	4
Den styrkede pædagogiske læreplan	5
Generelt om dagtilbuddets arbejde med- og evaluering af den styrkede pædagogiske læreplan	5
Børn i udsatte positioner	6
Sammenhænge	7
Forældresamarbejde	7
Den løbende udvikling af kvalitet	7
Opsummering fra kvalitetsrapporten v. UCN	8
Opsamling + aftaler fremadrettet	10

INDLEDNING

Generelt om pædagogisk tilsyn

Ifølge Dagtilbudsloven har kommunalbestyrelsen pligt til at føre tilsyn med, hvordan dagtilbuddets opgaver bliver løst efter gældende lovgivning samt lokale politiske beslutninger. Det pædagogiske tilsyn har til hensigt at sikre, at der arbejdes med lovgrundlaget, Dagtilbudslovens formål om at understøtte alle børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i et tæt samarbejde med forældrene.

I Randers kommune varetages det lovpligtige tilsyn af Børn og skoleforvaltningen. Udover det formaliserede pædagogiske tilsyn, foregår der løbende i det daglige samarbejde mellem dagtilbuddene og forvaltningen, et uformelt tilsyn.

Tilsynet fokuserer på kvaliteten af det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet. Det pædagogiske læringsmiljø er den sammenhæng børnene indgår i, når de befinder sig i dagtilbuddet og omfatter blandt andet: *Samspillet med- og relationer til personalet og til resten af børnegruppen, legens muligheder og den voksnes rolle i legen, planlagte pædagogiske aktiviteter og hverdagsrutiner, den fysiske indretning på stuen og i dagtilbuddet generelt.*

COVID-19

Tilsynet er foretaget i en periode, hvor dagtilbuddet har været underlagt restriktioner grundet Covid-19. Disse restriktioner påvirker hverdagen i dagtilbuddet og det generelle pædagogiske læringsmiljø. Eksempelvis i forhold til tilgængelighed af materialer og rutiner for forældresamarbejde.

PÆDAGOGISK TILSYN I RANDERS KOMMUNES DAGTILBUD 2021

Børn og Skoleforvaltningen i Randers kommune har i perioden marts 2021 til december 2021 gennemført formaliseret pædagogisk tilsyn i alle kommunale, selvejende og private dagtilbud, samt børnebyerne under skoleområdet.

Det pædagogiske tilsyn i 2021 består af flere dele.

1. En observation a 3 timers varighed foretaget af foretaget af eksterne, certificerede observatører fra University College Nord, act2learn. Observation munder ud i en tilbagemelding og kvalitetsrapport til dagtilbuddet.

2. Tilsynsmøde afholdes i dagtilbuddet
3. Tilsynsrapport offentliggøres på dagtilbuddets hjemmeside.

Denne rapport udgør den skriftlige afrapportering af den samlede proces omkring pædagogisk tilsyn i det enkelte dagtilbud.

KVALITETSRAPPORT OG HANDLEPLANER

Vi ved, at børns trivsel og læring i de første leveår er af afgørende betydning – både for det gode børneliv-nu-og her- og for børnenes muligheder på sigt. Vi ved også, at langt de fleste danske børn i 1-6-års alderen bruger de fleste af deres vågne timer i et dagtilbud.

Dagtilbuddene er derfor en vigtig arena i forhold til at sikre, at *alle* børn trives og udvikler sig. Mangeårig forskning inden for kvalitet i dagtilbud giver os vigtig viden om, hvad børn i 0-6-års alderen har behov for, for at udvikles, trives og lære.

Den høje kvalitet viser sig som konkrete, observerbare tegn i barnets hverdag. Det er disse tegn, der er omdrejningspunktet i den pædagogiske forskningsmetode ITERS-3 og ECERS-3, der er anvendt som metode i observationerne og kvalitetsmålingen i det pædagogiske tilsyn i Randers kommune i 2021.

I alle dagtilbud er der foretaget en observation af 3 timers varighed på en udvalgt stue/gruppe. Udvælgelsen af de observerede enheder er randomiseret.

Baseret på observationen, har UCN udarbejdet en rapport med tilbagemeldinger på dagtilbuddets pædagogiske læringsmiljøer set fra et børneperspektiv. Udover rapporten, har hvert dagtilbud modtaget en mundtlig tilbagemelding fra observatøren.

I afsnittet til sidst i rapporten, Opsummering fra kvalitetsrapporten v. UCN, følger opsummering af anbefalingerne i kvalitetsrapporten¹.

¹ Ved enhver nævnelser af ITERS-3 eller Ecers-3 i projektbeskrivelsen, henvises til: Infant/Toddler Environment Rating Scale®, 3. udg. Udviklet af Thelma Harms, Debby Cryer, Richard M. Clifford, Noreen Yazejian. Udgivet på dansk af Forlaget Hogrefe.

DEN STYRKEDE PÆDAGOGISKE LÆREPLAN

Af Dagtilbudslovens §8, fremgår det at der i alle dagtilbud skal udarbejdes en skriftlig pædagogisk læreplan. Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med afsæt i et fælles pædagogisk grundlag (jf. stk. 3 og 4) samt i 6 udvalgte læreplanstemaer (jf. stk. 4 og 9). Det fremgår endvidere at lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at arbejdet med den styrkede pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert 2. år, samt at såvel læreplanen samt evalueringen offentliggøres,

Nærværende afsnit omhandler dagtilbuddets arbejde med temaerne i Den styrkede pædagogiske læreplan, samt hvordan dette arbejde er evalueret.

Der tages særligt afsæt i følgende 3 emner: *Børn i udsatte positioner, Sammenhænge og Forældresamarbejde.*

Generelt om dagtilbuddets arbejde med- og evaluering af den styrkede pædagogiske læreplan

Pædagogen i børnehaven fortæller, at der i børnehuset har været et stort fokus på leg i forbindelse med implementeringen af den nye læreplan.

Tidligere var der en tilbøjelighed til at læringen var mere voksenstyret, men nu er det ændret til, at læringen skal ske under børnenes leg. Der er en stor bevidsthed om, at læring sker gennem hele dagen, og at det er de voksnes opgave i højere grad at følge børnenes spor og stille sig spørgsmål som: hvad interesserer børnene sig for? Hvad er de mest optagede af lige nu? Hvordan kan vi støtte dem i deres interesser?

Den pædagogiske leder i Æblehaven beskriver implementeringen af læreplanen således.

Vi blev meget optaget af materialet fra EVA og især optaget af vores rolle som voksen, og det faktum, at det ikke er børnene, der skal tilpasse sig, men de voksne, der skal justere på rammen, så børnene får de rigtige deltagelsesmuligheder.

Personalet i vuggestuen og børnehaven har meget fokus på at skabe miljøer, der inspirerer børnene til leg.

Alle kan lave et fedt interessecenter, men vi vil gerne se på, hvad der giver mening for børnene.

Køkkenområdet er i den forbindelse blevet justeret til et byggerum, hvor børnene kan sidde i fred. Vuggestuen har ikke lavet nye interessecentre, men har optimeret de områder, der var der i forvejen. Alle på mødet er meget enige om, at de fleste materialer er kommet ned i børnehøjde. Udstillingsskabene skal bruges på alle hylder, så børnene også kan se de udstillede materialer.

På mødet drøftes begrebet *børneperspektiv* og dets betydning i børnehøjde. Pædagogen i børnehaven beskriver i den forbindelse en episode, der opstår inden tilsynsmødet går i gang (og som er iagttaget af konsulenten):

Pædagogen taler med to drenge. Den ene dreng har skubbet en dør i, så den har ramt en anden dreng, som nu er ked af det.

Barnet, der har skubbet døren i, erkender straks uheldet, og har god øjenkontakt med pædagogen. Han signalerer med øjenkontakten, at han har fuld tillid til, at hun bevarer roen og ikke skælder ud.

Barnet, der er ked af det, får en trøstende arm på skulderen og pædagogen spørger, om han er ok. Det er han ikke helt, men da pædagogen siger, at de skal ind på stuen og finde noget spændende frem, hjælper det hurtigt.

Iagttagelsen viser, at pædagogen i høj grad formår at tage et børneperspektiv i den konkrete situation. Barnet, der har smækket døren, bliver mødt med ro, varme og en nysgerrighed i forhold til, hvad der er sket. Barnet, der er ked af det, bliver mødt med forståelse og omsorg. Konsulentens tolkning er, at ingen af børnene føler sig forkerte, fordi pædagogen er bevidst om sin rolle som mediator og desuden har en stor indlevelsesevne.

Den pædagogiske leder indskyder her, at det er en kultur i Æblehaven, at børnene mødes roligt. Hele personalegruppen er bevidste om, at det er dem, der har ansvaret for relationen, og for at alle børn føler sig set og hørt.

Som pædagogisk redskab til at understøtte en professionel evalueringskultur anvendes *Tegn på læring* (materiale fra Danmarks Evalueringsinstitut)

Børn i udsatte positioner

Ifølge Æblehaven er der et stort fokus på den tidlige indsats, da det er en fordel for den videre proces, at tiltag er iværksat hurtigt. Uanset problemstilling og tiltag bliver forældrene inviteret til en tæt og tryk dialog.

Der er børn, der har behov for at komme i en mindre gruppe i en periode. Det lille rum/den mindre gruppe bliver brugt til at vurdere, hvorfor barnet ikke er i trivsel. Det er hensigtsmæssigt med denne tid med henblik på, at barnet får mere ro og mulighed for at tilegne sig flere og flere færdigheder. Spørgsmålet er, hvordan personalet kan skabe læring for barnet i den lille gruppe. Hvorfor slår han hovedet ind i væggen? Hvorfor kan hun ikke deltage i legen? Ved at skabe struktur, genkendelighed og ved at anvende visualisering og andre metoder kan barnets forudsætninger for at lykkes styrkes. Barnet skal videre til det store fællesskab, når det er muligt. Der er ingen børn, der ønsker at være udenfor det store fællesskab i længere tid ad gangen.

Æblehaven inkluderer børn med diagnoser, men af og til er der behov for sparring og hjælp fra tværfaglige samarbejdspartnere. Dog er det en stor fordel, at Æblehavens pædagogiske leder har en stor specialpædagogisk viden og erfaring. Denne mulighed for sparring af nærmeste leder har

en stor betydning for det pædagogiske personale, der altid beredvilligt ønsker at gøre deres bedste for det enkelte barn.

Sammenhænge

Samtalen med forældrene, når barnet er 2 ½ år, er et vigtigt grundlag for at forberede overgangen til børnehaven. Det er her, der er mulighed for at få et overblik over hvilke børn, der endnu mangler at tilegne sig færdigheder. Færdigheder, der gør dem stærkere til at klare opstarten i børnehaven. Inden overgangen til skolen gøres der status med forældrene igen, nu blot med det omdrejningspunkt, om der er noget forældre og personale i fællesskab skal fokusere på, for at give barnet de bedste betingelser i skolen.

Æblehaven har et meget positivt samarbejde med Hornbæk skole og det er en fast procedure, at der følger en medarbejder fra Æblehaven og Overvænget med over i førskolen.

Æblehaven oplever det som et stort privilegium, at have base i et lille lokalsamfund, hvor man laver en fælles ramme for samarbejdet.

Forældrerepræsentanten er på tilsynsmødet enig i, at der er et godt samarbejde med Hornbæk skole. Det drøftes, om det kan give mening tidligere i børnehavetiden at klæde forældrene på til skolestart. Der er enighed om, at det for nogle forældre kan virke forstyrrende at modtage informationer om noget, der ligger forholdsvis langt ude i fremtiden. Æblehavens pædagogiske leder noterer sig imidlertid, at det muligvis kan være et ønske fra flere forældre.

Forældresamarbejde

Forældrerepræsentanten fortæller på tilsynsmødet, at forældrene i børnehuset er meget trygge ved Æblehaven. Man bliver som forælder inkluderet fra start af, når barnet skal begynde i vuggestuen.

Vi føler os passet på og på ingen måde i vejen. Der er tryghed til at dele personlige historier.

Selvom det har været corona, så er mange historier fra barnets dagligdag blevet fortalt på kort tid.

Æblehavens pædagogiske leder beskriver forældresamarbejdet som utroligt vigtigt, og som noget der bruges ekstra tid på i hele dagtilbud Sydvest. Personalet giver af samme grund gerne vejledning til forældrene, hvis der er behov for det. Omvendt undersøger personale og ledelse hurtigt de sager, hvor forældre henvender sig på baggrund af en bekymring eller undren over forhold i det pædagogiske læringsmiljø.

DEN LØBENDE UDVIKLING AF KVALITET

Pædagogen i børnehaven udbryder spontant på mødet at *vi elsker struktur, men har fjernet noget struktur!* Det betyder, at der blandt personalet er enighed om, at struktur er en nødvendighed og positivt samtidig med, at der skal være mulighed for ikke at afbryde en god leg

Det er dog heller ikke sådan, at børnene udelukkende selv vælger til eller fra, uden at personalet har forsøgt at motivere det enkelte barn til at afprøve en bestemt aktivitet.

Vi vil gerne presse nogle børn i de rigtige situationer

Et eksempel på det, er en episode med et barn, der ikke havde lyst til at male. Der blev konsekvent sagt nej tak. Det viste sig at barnet ikke brød sig om at have forklæde på. Da det blev opklaret, fik barnet naturligvis lov til at male uden forklæde på. Det blev en lille succeshistorie for barnet, at det også kunne være med til at fremstille et produkt.

På tilsynsmødet drøftes det, at der er forskel på henholdsvis vuggestuens og børnehavens score under i ITERS- og Ecersrapporterne. Der er enighed om, at kvaliteten i børnehaven generelt er højere end det observatørerne så den pågældende dag. Personalet oplevede, at der var forvirring fra observatørernes side i forhold til, hvilke børn der skulle observeres. Det skal her understreges, at pædagogen i børnehaven på tilsynsmødet tilkendegiver fine pædagogiske overvejelser i forhold til alle spørgsmål vedrørende den styrkede pædagogisk læreplan, forældresamarbejde, sammenhænge osv.

Æblehaven har formuleret præcise mål for det fremtidige arbejde med kvalitetsudvikling og sendt handleplanerne til konsulenten. Overordnet handler det om at optimere ventetid, styrke børnenes nysgerrighed og fordybelse, udvikling af interessecentre samt sikre en kontinuerlig udvikling af barnets sprog i alle sammenhænge i den pædagogiske praksis.

OPSUMMERING FRA KVALITETSRAPPORTEN V. UCN

Opsamling, ITERS-3

Generelt observeres der fremragende kvalitet i interaktionerne og god kvalitet i sprog og bøger, organisationsstruktur og rutiner for personlig pleje.

Et gennemgående tema i opmærksomhedspunkterne er at skabe balance mellem tiden ude og inde. Når børnene næsten udelukkende får fri leg udenfor, er materialerne indenfor ikke tilgængelige – kun kort, for nogle få børn, i forbindelse med overgange. I ITERS-3 defineres tilgængelighed i "minimal kvalitet: 3" for mobile børn: Der skal være generel adgang til materialer med få store eller flere korte udfald. Der er altså noget at hente ved at rotere grupperne udenfor og indenfor. På højeste grad af kvalitet, fremragende: 7, beskrives tilgængelighed som: der kan ikke forekomme udfald i børnenes mulighed for at nå at bruge materialer, medmindre de er involveret i en anden aktivitet, som de nyder, såsom oplæsning, bevægelsesaktiviteter eller at blive holdt om og interageret med. Børnene skal kunne bevæge sig frit i rummet og have adgang til materialer efter eget valg. Fx havde børnene fri adgang til grovmotorisk udstyr under hele observationen.

Der foreslås derfor at I fx kan 1) dele gruppen op, med en gruppe ude og en gruppe inde som roterer, 2) dele tiden om formiddagen op så børnene får god tid inde og mindst 30 minutter ude og 3) tilbyde inde og uderummet som frie valg for børnene. Dette vil blandt andet give mere plads til det enkelte barn, medføre mindre grupper, gøre blødhed som måtter og puder tilgængelige, give plads til mere fordybelse og gøre flere og mere varierede materialer tilgængelige.

Der bliver foreslået at I kan tilbyde flere materialer indenfor en række områder; finmotorik, bøger, krea, klodser, rolleleg, matematik og fremme accept af mangfoldighed. Mange materialer fra disse kategorier kan gøres tilgængelige ved blot at balancere tiden ude og inde, samt bringe materialer ned i børnehøjde.

Inden for områderne natur/science og grovmotorik er der fx mange og varierede materialer tilgængeligt.

I kan overveje at tilbyde nogle af disse materialer i et interessecenter.

Se de enkelte opmærksomhedspunkter for en detaljeret beskrivelse af de mindre tiltag der foreslås. I kan desuden fordybe jer i ITERS-3 hæftet omkring de enkelte læringsaktiviteter, punkt 15-24, for at se hvilke kategorier af materialer der kan være hensigtsmæssige at tilbyde børnene.

Opsamling, ECERS-3

Der er generelt en rolig atmosfære i Æblehaven og blandt børn og voksne på grøn stue. Det karakteriserer den generelle indsats, at personalet møder børnene positivt og med respekt for det enkelte barn. Med baggrund i denne rapport er det muligt at identificere punkter, som I fremover vil kunne gøre til genstand for en øget opmærksomhed eller indsats. Der findes i rapporten nogle punkter, hvor en fælles opmærksomhed antageligt vil medføre at I "uden de store armbevægelser" vil kunne løfte kvaliteten i læringsmiljøet. I kan sammen overveje:

- at kigge nærmere på stuens indretning ift. leg og læring ift. hvordan det er muligt at indrette små interessecentre og legeområder, som inspirer og indbyder endnu mere til leg. Ligeledes kan I overveje om indretningen i jeres indendørs læringsmiljø i højere grad kan tilpasses, så forskellige lege og aktiviteter ikke forstyrres af gennemgang eller andre lege.
- at overveje brugen af jeres udstillede materiale, så det gøres til en aktiv medspiller i skabelsen af det gode læringsmiljø. I det udstillede materiale er der eksempler på børnenes individuelle udtryk, og der er tekster og billeder både udendørs og indendørs, som I kan bruge til at fremme en masse gode samtaler med afsæt i de udstillede materialer.

- at vaske og desinficere borde både før og efter måltider, samt grundig håndvask både før og efter måltider og aktiviteter (både børn og voksne). Den sanitære praksis, kan generelt forbedres idet håndvask for børn og voksne kan gøres grundigere.
- at personalet i endnu højere grad har samtaler med børnene under aktiviteter og fri leg. Samtaler der ikke mest indbyder til ja/nej-svar, men i stedet til at barnet kan bruge længere ord og sætninger for at svare. Anvend gerne gode spørgsmål som får barnet til at tænke og svare vha. eget sprog
- at flere børn i gruppen vil kunne profitere af at personalet arbejder aktivt med at graduere deres ordforråd og sætninger i samtaler med børnene (fx gentage/spejle dét barnet siger og anvendte dette i sætninger og spørgsmål, lave korte sætninger til de børn, som har behov for dette, og længere sætninger til de sprogligt stærkere børn, forklare betydningen af ukendte ord etc). Ligeledes kan børnene have gavn af voksne der går foran, når de skal lære at kommunikere indbyrdes
- at overveje hvilke materialer og læringsmuligheder I gør tilgængelige for alle børn uanset om de leger ude eller inde. Dvs. overvej hvilke udviklingsområder og færdigheder de tilgængelige aktiviteter og materialer understøtter (jf. den styrkede pædagogiske læreplan)
- I forhold til brug af teknologi kan I overveje hvordan barnet oplever og forstår time-out-tiden/30 minutter alene med iPad
- At jeres interaktioner med børnene bliver af endnu højere kvalitet, når I bruger sproget bevidst og aktivt til at fremme barnets oplevelse af at I interesserer jer, ser dem, hører dem, forstår dem (fx ved at benævne deres handlinger, intentioner og følelser over for dem selv og deres kammerater)
- jeres overgange forløber overvejende problemfrit. Dog kan der rettes opmærksomhed på overgangen fra samling til frokost ift. hvordan I organiserer jer. Ligeledes rettes en opmærksomhed på, at nogle af jeres børn kunne profitere af at I kommer uønsket adfærd i forkøbet ved at hjælpe nogle af jeres børn til at vide, hvad de kan og må gøre fx under samlingen og mens andre fx spiser deres mad færdig.

OPSAMLING + AFTALER FREMADRETTET

Tilsynsmødet i Æblehaven efterlader indtrykket af et varmt børnehus, hvor børnene og forældrene er i centrum. Observationen af pædagogen i interaktion med to børn under en uoverensstemmelse, viser konsulenten, at det ikke blot er en skueværdi, at Æblehaven er et trygt sted at være barn. Det vises i handling af en faglig dygtig pædagog, der er bevidst om sin

nonverbale og verbale kommunikation i mødet med børnene. Ingen børn er forkerte og alle har behov for at føle sig forstået, hvilket blev vist i handling.

Tilsynsmødet bærer gennemgående præg af refleksioner fra alle tilstedeværende, hvilket signalerer tryghed til at ytre sig.

Det er tydeligt, at den pædagogiske leder er yderst bevidst om rammen for det gode børneliv, og på en rolig måde formår at smitte børn, forældre og personale med sin overbevisning om at alt kan løses i et trygt fællesskab.

Kvalitetsrapporterne fra UCN viser, at det pædagogiske læringsmiljø har et fremragende niveau, og de steder, hvor UCN har anbefalinger, følger Æblehaven op med handleplaner for hele huset.

Pædagogisk tilsynsrapport 2021

Randers kommune

Børn og Skole

Laksetorvet 1

8900 Randers

www.randers.dk

RANDERS